województwo łódzkie

Rejestracja produktów w rejestrze Chronionych Nazw Pochodzenia i Chronionych Oznaczeń Geograficznych oraz w rejestrze Gwarantowanych Tradycyjnych Specjalności

Plan prezentacji:

- Podstawa prawna,
- Produkty kwalifikujące się do rejestracji,
- Czym są produkty regionalne?
- Czym są produkty tradycyjne?
- Konstrukcja wniosku,
- Koszty rejestracji,
- Procedura rejestracji nazw produktów,
- Kontrola i certyfikacja,
- Prawa i obowiązki producentów produkujących produkty w ramach systemów jakości żywności.

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Podstawa prawna

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych

- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Produkty kwalifikujące się do rejestracji

- Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych jako ChOG, ChNP lub GTS można zarejestrować produkty rolne przeznaczone do spożycia przez ludzi wymienione w załączniku I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz produkty rolne i środki spożywcze wymienione w załączniku I do tego rozporządzenia

- Ochrona nie dotyczy win i napojów spirytusowych

województwo łódzkie

Czym są produkty regionalne?

Powstają poprzez połączenie czynnika naturalnego z czynnikiem ludzkim

województwo łódzkie

Chroniona Nazwa Pochodzenia

Chroniona Nazwa Pochodzenia oznacza nazwę produktu pochodzącego z określonego regionu, miejsca lub kraju. Jakość lub cechy charakterystyczne tego produktu są wynikiem oddziaływania środowiska geograficznego, na które składają się zarówno czynniki naturalne, jak i ludzkie. Chroniona Nazwa Pochodzenia odnosi się do obszaru geograficznego, na którym odbywają się wszystkie etapy produkcji danego wyrobu.

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Chronione Oznaczenie Geograficzne

Chronione Oznaczenie Geograficzne oznacza nazwę produktu pochodzącego z określonego regionu, miejsca lub kraju, którego jakość, renoma lub inne cechy charakterystyczne są wynikiem danego pochodzenia geograficznego.

Chronione Oznaczenie Geograficzne odnosi się do obszaru geograficznego, na którym odbywa się co najmniej jeden z etapów produkcji danego wyrobu.

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Czym są produkty tradycyjne?

Powstają poprzez połączenie tradycyjnych składniki i metody produkcji

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność oznacza produkt, który posiada specyficzny charakter odróżniający go od podobnych produktów należących do tej samej kategorii oraz udokumentowaną, co najmniej 30-letnią tradycję i historię jego wytwarzania. Nazwa produktu powinna być sama w sobie oryginalna albo odnosić się do oryginalnych cech produktu.

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Nazwy ubiegające się o rejestrację jako ChNP lub ChOG

- Zarejestrować można nazwy geograficzne lub kojarzące się geograficznie

- Nazwy rodzajowe nie mogą być zarejestrowane (np. ser tylżycki lub kiełbasa krakowska)

Warto ocenić, czy nie ma innych zainteresowanych do korzystania z nazwy. Jeśli są, należy także ich włączyć w procedurę rejestracji.

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Nazwy ubiegające się o rejestrację jako GTS

Nazwa produktu musi:

- być tradycyjnie stosowana w odniesieniu do określonego produktu,
- oznaczać tradycyjny lub specyficzny charakter danego produktu.

Zarejestrowana nazwa jest chroniona w całości, jej poszczególne elementy nie podlegają ochronie (przykłady: kiełbasa krakowska sucha staropolska, kabanosy staropolskie)

Warto pamiętać

- Celem systemu chronionych nazwy pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych oraz systemu gwarantowanych tradycyjnych specjalności jest wyróżnienie wysokiej jakości wyrobów rolno-spożywczych pochodzących z konkretnych regionów, jak też charakteryzujących się tradycyjną metodą produkcji.

- Oznaczenia geograficzne i gwarantowane tradycyjne specjalności są dobrem wspólnym i nie mogą do nikogo należeć
- Nie można ich zbyć/sprzedać
- Przyczyniają się do ochrony dziedzictwa kulinarnego

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Wnioskodawca

- Wnioskodawcami w przypadku systemów jakości mogą być **wyłącznie grupy** pracujące z produktami, których nazwa ma być zarejestrowana (art. 49 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1151/2012)

- Pojedyncza osoba może złożyć wniosek pod warunkiem, że jest jedynym producentem na określonym obszarze geograficznym

województwo łódzkie

Wniosek

Wniosek o rejestrację, niezależnie od tego czy dotyczy chronionej nazwy pochodzenia, chronionego oznaczenia geograficznego (czy wpisu na Listę Produktów Tradycyjnych), może dotyczyć wyłącznie jednego produktu.

Wyjątek stanowi wniosek o rejestrację Chronionej Nazwy Pochodzenia lub Chronionego Oznaczenia Geograficznego, który dotyczy kilku produktów tego samego rodzaju (np. różne odmiany „miodu drahimskiego”), przy czym należy wykazać, że wymogi dotyczące rejestracji są spełnione dla każdego z tych produktów.

województwo łódzkie

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Bratoszewice

Formularze wniosków - Ministers

https://www.gov.pl/web/rolnictwo/formularze-wnioskow

gov.pl | Serwis Rzeczypospolitej Polskiej | Szukaj usługi, informacji | SZUKAJ | Mój Gov | Unia Europejska

- Strona główna
- Rada Ministrów
- Kancelaria Premiera
- Ministerstwa
- Urzędy, instytucje i placówki RP

- Usługi dla obywatela
- Usługi dla przedsiębiorcy
- Usługi dla urzędnika

- Koronawirus: informacje i zalecenia
- Załóż Profil zaufany
- Baza wiedzy
- Polski Ład
- Serwis Służby Cywilnej

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie stawek opłat za dokonanie niektórych czynności związanych z rejestracją nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. U. z 2005 Nr 36, poz. 323) opłata za dokonanie oceny wniosku o rejestrację nazwy pochodzenia, oznaczenia geograficznego lub nazwy specyficznego charakteru produktu rolnego lub środka spożywczego wynosi **300 zł**. Zgodnie z ww. rozporządzeniem opłata związana z oceną zastrzeżenia do wniosku o rejestrację wynosi również **300 zł**.

UWAGA:

Od dnia 1 stycznia 2006 r. obowiązuje nowy numer konta.

Wpłat należy dokonywać na konto dochodów budżetowych Urzędu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Biuro Budżetu i Finansów
22 1010 1010 0052 3622 3100 0000

Materiały

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie wzoru wniosku o wpis na listę produktów tradycyjnych (Dz. U. z 2005 Nr 58, poz. 509)
rozporzadzenie_MRiRW_z_22_marca_2005.pdf 0.14MB

Wzór wniosku o wpis na listę produktów tradycyjnych
wzor_wniosku_o_wpis_na_liste_produktow_tradycyjnych.doc 0.08MB

Wzór wniosku o rejestracje nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego
wzor_wniosku_o_rejestracje_nazwy_pochodzenia_lub_oznaczenia_geograficznego.docx 0.02MB

Wzór specyfikacji produktu będącego gwarantowana tradycyjna specjalnością
wzor_specyfikacji_produktu_bedacego_gwarantowana_tradycyjna_specjalnoscia.doc 0.04MB

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Ważne kwestie do rozstrzygnięcia przed złożeniem wniosku

Producenci tworzący grupę muszą:

- być przekonani, że chcą działać razem (wspólny interes),
- zastanowić się, o rejestrację której kategorii chcą wystąpić (ChNP?, ChOG?, GTS?),
- wiedzieć, czy są w stanie przygotować wspólną specyfikację (wszyscy będą się musieli do niej stosować),
- wiedzieć, jaką nazwę chcą zarejestrować i chronić.

Najważniejsze elementy wniosku o rejestrację nazwy jako ChNP lub ChOG

Specyfikacja

1. Opis produktu
2. Obszar geograficzny
3. Dowód pochodzenia
4. Metoda produkcji
5. Związek z obszarem geograficznym (historyczny, naturalny, ludzki)

Dowód pochodzenia

Określenie procedur stosowanych przez grupę producentów i producentów, aby udowodnić pochodzenie danego produktu z określonego obszaru geograficznego.

Obejmuje produkt, surowce, pasze i inne elementy, które muszą pochodzić z wyznaczonego obszaru geograficznego.

Producenci muszą być w stanie wskazać:

- a) dostawcę, ilość oraz pochodzenie wszystkich otrzymanych partii surowca lub produktów,
- b) odbiorcę, ilość i przeznaczenie dostarczanych produktów
- c) związek pomiędzy każdą partią przychodzącą i każdą partią wychodzącą.

Dowody zapewnia producent i grupa producentów, która złożyła wniosek o rejestrację nazwy jako ChNP, ChOG, GTS.

województwo łódzkie

Najważniejsze elementy wniosku o rejestrację nazwy jako ChNP lub ChOG

Związek z obszarem geograficznego

- Specyfika obszaru geograficznego
- Specyfika produktu
- Związek przyczynowy między charakterystyką obszaru geograficznego a jakością lub właściwościami regionu

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Wniosek o rejestrację GTS

1. Nazwa produktu

- tradycyjnie stosowana
- określa tradycyjny lub specyficzny charakter produktu

2. Podstawy do rejestracji

- sposób produkcji lub przetwarzania
- tradycyjne surowce lub składniki

3. Opis produktu

4. Opis metody wytwarzania

5. Opis najważniejszych elementów decydujących o tradycyjnym charakterze produktu

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Koszty rejestracji

- Rejestracja na poziomie UE jest bezpłatna
- Ocena i przesłanie wniosku do UE (poziom krajowy) - 300 złotych (dla grupy)
- Dodatkowe koszty wynikają z kontroli

województwo łódzkie

Procedura rejestracji

Procedura sprzeciwu na szczeblu UE

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Kontrola i certyfikacja

Producenci mogą w oznakowaniu swoich produktów powoływać się na systemy ChNP, ChOG i GTS wyłącznie wtedy, gdy legitymują się ważnymi dokumentami potwierdzającymi prawo do używania nazwy i logo danego systemu. Dokumentami tymi są certyfikaty zgodności wydawane przez jednostki certyfikujące, upoważnione przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji (PCA) lub świadectwa jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wydawane przez wojewódzkich inspektorów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

Certyfikaty zgodności oraz świadectwa jakości są dokumentami równoważnymi, wydawanymi po przeprowadzeniu u producenta kontroli potwierdzającej spełnianie przez produkt wymagań specyfikacji.

województwo łódzkie

Kontrola i certyfikacja

GIJHAR-S

nadzór

nadzór

Jednostki certyfikujące

Kontrola: WIJHAR-S

Kontrola zgodności

Kontrola zgodności

Producenci zarejestrowanych ChNP, ChOG, GTS

województwo łódzkie

Organy kontrolne

WOJEWÓDZCY INSPEKTORZY JHARS	JEDNOSTKI CERTYFIKUJĄCE upoważnione przez ministra właściwego ds. rolnictwa:
• 16 WIJHARS przeprowadzających kontrolę zgodnie z właściwością miejscową	• Biocert Małopolska Sp. z o.o. • COBICO Sp. z o.o. • PNG Sp. z o.o. • QA Solutions Sp. z o.o.

Dokument potwierdzający zgodność ze specyfikacją:

świadectwo jakości	certyfikat zgodności

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Kontrola

Produkty ChNP, ChOG, GTS objęte są systemem kontroli i nadzoru na całym łańcuchu produkcji, przetwórstwa i dystrybucji.

Kontrole urzędowe obejmują:

- sprawdzenie, czy produkt jest zgodny ze stosowną specyfikacją produktu oraz
- monitorowanie stosowania zarejestrowanych nazw w odniesieniu do produktu wprowadzonego na rynek.

województwo łódzkie

ŁÓDZKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO BRATOSZEWICE

Obowiązki producentów ChNP, ChOG, GTS

- Poddawanie się kontroli
- Ponoszenie kosztów kontroli
- Prowadzenie dokumentacji

województwo łódzkie

Prawo do wsparcia finansowego

Producenci produktów regionalnych i tradycyjnych mogą liczyć na wsparcie finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W programie tym wdrożono działanie: „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych”, które obejmuje dwa poddziałania:

- **„Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości”** oraz
- **„Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”**,
- które obejmują między innymi europejski system oznaczeń geograficznych.

Poddziałanie „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości”

- Dotyczy przyznawanej pomocy w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych, która obejmuje koszty poniesione przy przystępowaniu do systemu jakości i roczną składkę za udział w tym systemie (koszty certyfikacji).
- Pomoc jest przyznawana na okres pięciu lat od przystąpienia do systemu.

województwo łódzkie

Poddziałanie „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”

- Pomoc jest przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych do wysokości 70% tych kosztów, poniesionych z tytułu realizacji operacji informacyjno-promocyjnych dotyczących produktów wytwarzanych w ramach systemów jakości.
- O wsparcie mogą ubiegać się grupy producentów składające się z co najmniej dwóch członków wytwarzających produkty rolne lub środki spożywcze w ramach systemów jakości.

- W związku z wejściem w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220 z dnia 23 grudnia 2020 r. okres realizacji PROW 2014-2020 wydłużony został o 2 lata.

Korzyści z uczestniczenia w systemach jakości żywności

- Ochrona nazwy
- Prawo do używania chronionej nazwy i unijnego logo
- Walka z nieuczciwą konkurencją
- Zwiększona rozpoznawalność produktu również zagranicą
- Promocja systemów = promocja produktu
- Promocja regionu za pomocą produktu
- Korzyści finansowe

Udział w systemach jakości żywności jest dobrowolny

województwo łódzkie

Uprzejmie dziękuję za uwagę

Monika Przyborowska-Kosiorek